

Тороп С.О.

Біолог

м. Нікополь, Україна

[Біографія](#)

Малюнок автора

Матеріал надано в авторській редакції

Бузина чорна (Sambucus nigra)

По долинах невеликих плавневих річок, по берегах мілководих і злегка витягнутих озер зустрічалось невисоке дерево або кущі - бузина чорна. У деяких куточках Кінських і Базавлукських плавнів (особливо на Правобережжі), разом з іншими невеликими деревами і кущами вона іноді утворювала підлісок. Перші поселенці, а потім і жителі прибережних сіл Нікопольщини, висаджували її в якості живої огорожі. Пізніше а садах і парках Катеринославської губернії бузину чорну почали розводити в основному як декоративну рослину.

У кінці XIX - на початку XX ст. її часто висаджували на кладовищах. Характерною особливістю цього представника сімейства жимолостевих є розростання вшир. У наших краях цю рослину в колишні часи іноді називали змійовиком або зміїним кущем.

Остання назва виникла зовсім не випадково - козаки Війська Запорозького і перші поселенці за її допомогою лікували укуси змій. Інші народні назви бузини чорної - баз, базовник, бузок річковий, бузок козацький, самбук.

Серцевина гілок бузини чорної має білий колір і дуже м'яка. Листя - супротивне, пір'ясте, з 5-7 листочками, а самі листочки - довгасто-яйцевидні, довго-загострені, нерівнопильчасті. Вони мають специфічний неприємний запах. У наших краях цвітіння бузини зазвичай починається в середині травня. Її дрібні пахучі білі або жовтувато-білі (з жовтими пильовиками) квітки зібрані у великі щиткоподібні суцвіття. Після завершення цвітіння суцвіття стають повислими.

Плоди бузини чорної - це чорно-фіолетові ягоди, з 3-4 плоскими і довгастими кісточками. Їх м'якуш завжди темно-червоний. Ягоди цієї рослини містять дубильні речовини, каротин, аскорбінову кислоту та амінокислоти. Вони дозрівають в липні-серпні.

У народі найбільше цінували бузину чорну за її цілющі властивості. Вважалося, що їх мають практично усі частини рослини - молоді гілки, бруньки, квіти, листя, кора коренів, плоди. Квітки збирали в період масового цвітіння і сушили в добре провітрюваних приміщеннях. У цей же період заготовлювали і її листя, а бруньки, молоді гілки і кору - у березні-квітні. До збору ягід приступали після їх дозрівання - в серпні-вересні. У народі також вважалося, що листя і квітки бузини чорної мають здатність відлякувати комах і навіть змій. З цією метою їх іноді вивішували в хліву.

Довідка

У народній медицині різні частини бузини чорної широко використовуються як **протизапальний, болезаспокійливий, сечогінний, потогінний і слабкий проносний засіб, а також при укусах змій і отруйних павуків**

- **При укусі гадюки або тарантула** місце укусу змащують густим екстрактом з ягід бузини.

- **При рожистих запаленнях** беруть дворічні пагони бузини, зіскоблюють верхній сірий наліт кори, а очищену до деревини кору обшпарюють окропом і кілька разів прикладають до вражених місць, поки не пройде запалення.

- **При трахомі** змішати рівні частини квіток бузини і волошки, трави льнянки звичайної. Залити 3 столові ложки отриманої суміші 2 склянками окропу, настоювати 8 годин, процідити. Приймати зовнішньо - робити примочки для очей.

- **При радикуліті** приготувати настій з квіток бузини, трави чебрецю, ромашки і звіробою, взятих у рівних частинах. Прикладати на ніч у вигляді гарячих компресів до хворих місць.

- **При артриті** змішати в рівних частинах квітки бузини, корінь петрушки, листя кропиви і кору верби, приготувати настій. Приймати по 1/2 склянки 3 рази на день перед вживанням їжі.

- **При туберкульозі легенів** 2 чайні ложки квітів бузини залити 2 стаканами окропу, витримати 45-50 хвилин. В якості відхаркуючого засобу пити по 2 столові ложки 3 рази на день.

- **При хворобах нирок та сечовивідних шляхів** приготувати легкий відвар із 1 столової ложки листя бузини, охолодити, процідити. Приймати по 1 столовій ложці 3 рази на день.

- **При болях у шлунку і кишечнику** змішати рівні частини квітів бузини, липи, м'яти перечної і кореня валеріани. 1 столову ложку взяти на 1 стакан окропу, настоювати 4

години. Приймати по 1/4 стакана 4 рази на день.

- **При катарі верхніх дихальних шляхів** змішати по 1 частині квітів бузини і трави горцю. 1 столову ложку суміші залити 2 стаканами окропу, кип'ятити 10 хвилин, приготувати настій, охолодити, процідити. Приймати щоденно, протягом 7-10 днів, по 2 стакани, розділивши їх на рівні порції.

- **При запаленні легенів і бронхіті** змішати в рівних частинах квіти бузини і траву горцю. Взяти 1 столову ложку на 1 стакан окропу, зробити настій. Пити протягом дня як потогінний засіб.

Фото: www.skarby.org.ua

Фото: www.narodrecept.ru

Фото: www.mag-trav.in

Фото: www.narodrecept.ru

.

.

Переведення в електронний вигляд: Діденко К.В.

Дізнатися більше про бузину чорну Ви можете тут:

- [Бузина чорна](#)
- [Бузина чорна \(*Sambucus nigra*\)](#)
- [Бузина чорна](#)

- [Бузина чорна і кров почистить, і довголіття подарує](#)
- [Бузина черная](#)

[У разі використання матеріалів цього сайту активне посилання на сайт обов'язкове](#)